

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2/25 K, za Ameriko 2/75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Tristopna petit-vrtica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dva krat; večkrat po dogovoru.

52. šte. v.

V Ljubljani, v sredo, dne 22. maja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravišтво »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Františkanske ulice šte. 8/I.

Učimo se!

Velikih delavskih skupin pravzaprav ni v Ljubljani. Liberalna stranka ni nikoli razumela gospodarske naloge liberalizma, ki velevala pospeševanje industrije, iz katere izvira narodno bogastvo in ki vstvarja meščanstvo ter mu daje močno zaslombo. Naravno je, da sledi industriji povsod socialna demokracija, ker se v deželah velikih prometov najjasneje pokazuje razredno nasprotstvo med delavstvom in kapitalizmom. Ali dalekogledna politika ne sme vpraševati po trenutnih efekti. Družabni red ni nujno potrebna reč, ampak samo oblika, kateri gre sekundarna važnost. Splošni blagor je cilj, za katerim mora stremiti vsa politika in pospeševati vse, kar ga zagotovi, mora biti njena naloga.

Za cilje in naloge so se pa slovenski liberalci vedno malo zmenili. Zato je tudi industrija pri nas še v povojih. Edino, kar se je razvilo, je trgovina, ki pa seveda ne zbira takih delavskih množic, kakor velika industrialna podjetja. Kar se imenuje pri nas »tovarna«, je navadno le večja obrt.

Toda tudi v teh malih prometih je vposleno mnogo in mnogo delavcev. In tudi za nje mora skrbeti socialna demokracija. Seveda je to delo sila težavno, kajti lažje je stopiti pred tisoč delavcev ter jim pojasniti položaj v družbi, kakor pa poiskati tisoč posameznih delavcev ter jih dramiti, učiti in organizirati.

Ali razmere so v Ljubljani take, da moramo računati s tistim delavstvom, ki ga pač imamo. Ako se oziramo nanj, tedaj pridemo vendar do prepričanja, da je Ljubljana res delavsko in ne frakarsko mesto.

Največja težava v tem delu je pomanjkanje pregleda. Kje tiči to delavstvo? Včasih se ga pokaže kaj tam, kjer ga človek pravzaprav ne bi iskal. Predovič pripelje svoje hlapce, da bi razbil z njimi nasprotniški shod, in opazi se, da jih je cela armada. Sami mislijo, da se jim dobro godi, da jim nič ne manjka. Kadar je kakšna politična rabuka, je za nje pijače, da so lahko vsi pijani. Kje drugje bi se jim tako godilo? Nikoli se jim ne zasveti v glavi, da so si vendarle sami zaslužili pijačo, pa da plačujejo tudi tisto, ki steče Predoviču po grlu. Kje bi bili njegovi tisočaki, če bi moral sam goniti prašiče, nakladati jih na vozove, prevažati, krmiti, napajati i. t. d.? Oni mu vstvarjajo bogastvo, oni so ga spravili v razred velikičadavkoplačevalcev, njim so ga zahvaliti, da je občinski svetnik. Za vse to je tistih par litrov, ki jih včasih popijejo na njegov račun, proketo slaba nagrada.

Ali oni ne razumejo tega. In glej — takih je še par sto v Ljubljani. Pri volitvah glasujejo vsi kakor njih gospodarji. O prepričanju v takih slučajih menda tudi naši nasprotniki ne bodo govorili. To ljudstvo je sploh obsojeno živeti brez prepričanja in delati svojim gospodarjem gospodarsko in politično tlako.

Socialna demokracija si mora odpreti pot tudi do teh ljudi. To zahteva v enaki meri njih usoda in napredek stranke, ki ima v njih neprestopno oviro, dokler so v suženstvu svojih izkoriščevalcev.

Veliko je število malih prometov, v katerih delajo popolnoma raztreseni posamezni delavci.

Posamezniki so, ali če se jih sešteje, jih je nekoliko stotin.

In državni uslužbenci. Na pošti so, na sodnih, pri financ i. t. d. Če so na Dunaju v Trstu i. t. d. izpoznali, kje je njih prostor, ne more biti nemogoče, da ne bi tudi v Ljubljani zapopadli tega. Ali treba jim je pomagati do izpoznanja.

Dežela in mesto imata uslužbenca, ki se jim ne godi nič bolje, deloma še slabše, nego državnim. Predestinirani so za socialno demokracijo. Ali sami ne najdejo prave poti.

Pa trgovski pomočniki! Tudi drugod so delali štafažo narodnjaškim paradarjem in vendar so se s časom otresli šefovskega političnega jerobstva. Trgovsko mesto je Ljubljana. Po vseh planinskih deželah ni mesta, ki bi imelo razmeroma take trgovine, kakor Ljubljana, tudi Gradec ne. Žalostno je, da delavci te stroke, ki imajo višjo inteligenco in bi že vsled tega lahko storili mnogo dobrega v armadi delavstva, zadržujejo razvoj socialne demokracije, ne le ostalemu proletariatu, ampak tudi sebi na škodo.

In končno so tudi uradniki tukaj. Povedali smo že, da pri sedanjih volitvah niso pokazali prav nič socialne samozvesti, ali iz tega nikakor ne sledi, da bi morala socialna demokracija pri njih enkrat za vselej abdicirati. Tudi v Trstu je nekoč vse uradništvo službovalo kamori in vendar ga je danes že velik del v socialističnih organizacijah ter je složno glasoval za socialno-demokracijske kandidate. Da se ne bi mogli ljubljanski uradniki nikdar naučiti tega, kar tržaški, pa tudi ni res.

Vse to pa zahteva, razume se, ogromno delo. Da se ga izvrši, je treba sredstev in je treba delavnih moči. Samo se ne stori nič. Da se more resno začeti delo, pa pozivamo tudi v Ljubljani resno vse somišljenike, ki nam hočejo, kakorsibodi pomagati pri povzdigi organizacije, tudi če jim razmere branijo, da bi nastopili v javnosti, naj se nam oglase pismeno ali pa ustmeno. Zberimo vse moči, pa se gotovo ne ponovi nikoli več to, kar smo doživeli 14. maja.

Časopisje.

Volilni boj se približuje koncu. Govorilo se je o njem in o njegovih rezultatih že precej in treba bode še govoriti o tem. Ali najbolj nujno je, da se pripravimo za bodoče delo in za prihodnje boje, kajti slabo pozna socialno demokracijo tisti, kdor misli, da pomečemo puške v koruzo. Ta volitev ni prav nič pokazala dejanskega položaja na Slovenskem in tudi moči socialno-demokracijske stranke se ne sme soditi po številkah v volilnih protokolih. Izmed vseh narodov je naša splošna in enaka volilna pravica Slovence najbolj nepripravljene, pa so bile zato tudi vse strankarske razmere postavljene popolnoma na glavo. Programi, politična načela, solidarnost interesov — vse je bilo potisnjeno v kot. Duhovniki so glasovali in agitirali za liberalca, narodnjaški šovinisti za klerikalca, motivi pa so bili tako zamegljeni, da so vse stranke več ali manj izgubile orientiranje.

Naša skrb ni in ne more biti, zakaj so bežali volilci meščanskih strank iz tabora v tabor. Brigali pa se moramo za to, kaj je povzročilo nered v vrstah naše lastne stranke ter omogočilo, da je sto in sto naših pristavev glasovalo za nasprotno kandidate.

Navede se za to lahko prav mnogo razlogov. Najtehtnejši je vsakakor ta, da velik del naših udov še nima zadostnega socialističnega prepričanja in znanja. Brez tega povoda bi morali odpasti vsi drugi. Delavec, ki pozna svoj položaj v sedanjih družbi in ve, da mora biti delavstvo na večne čase obsojeno v suženstvo, ako se ne izpremeni družabni red v socialističnem smislu, se ne bode mogel ukloniti nobenemu pritisku, ne bode se dal podkupiti za nobeno ceno, kaj še, da bi se dal kar na kratko pregovoriti od prvega priganjača, ki mu ni prijatelj ne pred volitvami, ne po volitvah, ampak edino tisto uro, ko ga hoče preslepiti za njegov glas. S socialističnim znanjem napolnjen delavec ve, da je vsak glas, oddan za protisocialistične stranke, zavora delavske osvoboditve.

Prepričan, zaveden socialist torej ne more biti nikdar in nikakor izgubljen. Če se nam je poizgubilo sto in sto glasov, če so glasovali za nasprotnike ljudje, ki za gotovo mislijo, da so socialisti, se je moglo zgoditi to le vsled pomanjkljivosti njih socialističnega prepričanja in znanja.

Naloga socialne demokracije na Slovenskem je torej, storiti kar največ mogoče za socialno izobrazbo ljudstva. Dokler ne bode naše delavstvo v vseh strokah tako napolnjeno s socialističnim znanjem, da mu bode socializem v krvi in kosteh, ne moremo doseči velikih uspehov ne na političnem, ne na strokovnem polju. To delo je tako nujno potrebno, kakor kosček kruha lačnemu in nobena žrtev ne sme biti prevelika, da se ga izvrši.

Razna sredstva so za izobraževanje ljudstva primerna. Najvažnejša med njimi pa je časopisje. Vsak slovenski socialist mora smatrati v sedanjem položaju za svojo najsvetejšo dolžnost, storiti vse, da se razširi in utrdi naše časopisje, da pride v najskritejši kot slovenskih dežel, v vsako proletarsko hišo in da se ne le zagotovi njegov obstanek, ampak da se tudi lahko razvija, poveča in izboljšava.

Rekli smo si na večer 14. maja: Tak dan se ne sme več ponoviti na Slovenskem! Pri besedah pa ne sme ostati. Malo ulogo igra denar pri naših nasprotnikih. Bogati so od truda delavcev in veliki del tega bogastva rabijo sedaj za boj proti temu delavstvu, da ga tlačijo še naprej in da še dalje prešajo iz njega bogastvo zase. Igrača jim je, vzdrževati svoje časopisje in iz nestetih žurnalističnih žrel lete dannadan strelji proti delavstvu. S svojim kapitalističnim časopisjem zapeljujejo tudi delavce, s svojimi frazami jim kalé vid, da ne bi izpoznali, kako velikansko je nasprotje med izkoriščevalci in izkoriščanimi.

Za nami ne stojte bogatini, na razpolago nam niso bogati fondi. Česar si ne ustvarimo z lastnimi žrtvami, tega nimamo. Ali časopisje moramo imeti! Dobro, močno, neodvisno, delavsko, radikalno časopisje moramo imeti! Pokazati in dokazati moramo delavcem, ki tega še ne vedo, da ni mostu, ki bi vodil iz proletarskega sveta v kapitalistični. Presiniti moramo delavstvo s prepričanjem, da se ne sme zanašati na nikogar, nego na svojo moč, na svojo organizacijo. Prodirati moramo meglo, s katero bi nasprotniki radi zavili dejanske razmere.

Po volitvah se snide državni zbor in začeli bodo parlamentarni boji. Močna četa socialnih demokratov bo sedela v njem. Ali od naših meščanskih časopisov bi zamaš pričakovali, da bi nepristransko poročali o razpravah, o socialističnem delu, pa o

protidelaških korakov kapitalističnih poslancev. Lastno časopisje moramo imeti, ako hočemo, da pride resnica med ljudstvo. Lastno časopisje pa moremo vzdrževati samo iz lastne moči.

Treba je žrtev. Brez njih ne pridemo naprej. Ali ne bode jih treba za večne čase. Sedaj, ko so razmere najtežavnejše, jih je najbolj treba. Če pa stori sedaj vsak sodrug svojo dolžnost, najde naše časopisje pot med ljudstvo in bode lahko izhajalo na korist delavstvu, kateremu hoče služiti s vsemi svojimi močmi.

Politični odsevi.

Manifest češko-slovanske socialne demokracije. Češka socialna demokracija je izdala manifest na narod, v kateremu javlja, da si je v svesti velike odgovornosti, ki jo zadeva z izidom volitev. „Sprejemamo to odgovornost tako za nadaljno usodo naroda, kakor tudi za usodo tlačenih plasti vseh narodov. Naše ravnanje vodi prepričanje, da je narod, gospodarsko krepak, politično svoboden in kulturno visoko stoječ, odločilni faktor in da njega moč rase s povzdigo kulturnega in gospodarskega nivoja najširših ljudskih plasti. Zatorej si bomo prizadevali vse, da dobi naš narod povsod in tudi v večjezičnih pokrajinah redne šole, da se naše šolstvo s potrebnimi novimi šolami, posebno še z ustanavljanjem strokovnih in srednjih šol in z ustanovitvijo drugega češkega vseučilišča na Moravi izpopolni. Kot sinovi českoslovanskega naroda bomo zastavili vse svoje moči, da doseže naša materinščina svojo pravico in da se pripozna ne le v parlamentu, temveč tudi kot notranji uradni jezik. Navdaja nas veselo prepričanje, da bomo v parlamentu, v katerega stopamo in ki bo, kakor upamo, ustavodajalen parlament, v zvezi s socialno demokracijo drugih narodov storili uspešne korake, da se preobrazi ta država v federacijo svobodnih narodov, in da se končno našemu narodu pripozna popolna pravica, kakor tudi drugim tlačenim narodom avstrijskim.“ Manifest pozivlja socialno-demokratske volilce, da vztrajajo v socialno-demokratskem taboru, pripravljeni za nadaljne boje. „Zagotavljamo vas, da bomo vselej in povsod, in če bode treba, z lastnim telesom branili pravico in svobodo.“

Izid avstrijskih volitev. Bivši ogrski minister v kabinetu Kristoffy, ki je spravljal vprašanje splošne in enake volilne pravice v aktualen štadij, se je o izidu avstrijskih volitev izjavil sledeče: Od izida avstrijskih volitev pričakujem vsega najboljšega. Prvič se je na Dunaju vtrdila vera, da se dá uresničiti red in mir v obeh državah te monarhije le s poštenim uresničenjem splošne, tajne, volilne pravice. Na drugi strani zbudi neutajljivi politični uspeh avstrijskih državnozborskih volitev čez dalje bolj nezadovoljne meščanske razrede na Ogrskem iz mrtvila in potisne organizovano delavstvo, ki nadaljno odkladanje obljubljenih volilnih reform, ne bode več mirno trpelo, v gibanje. Te okoliščine bodo povzročile tak pritisk od zgor in od spod, da se mora volilna reforma čim preje izvesti. To je torej prva posledica avstrijskih državnozborskih volitev. Druge posledice se pokažejo šele tedaj, če se tudi na Ogrskem uvede splošna, tajna volilna pravica. Pogreval bi le stare reči, če bi vse te posledice še enkrat razmotrival. Vedno sem trdil, da mora na Ogrskem sedanje obstrukcijske politike biti enkrat konec in da bodo vsa ona vprašanja, ki ovirajo delavnost parlamenta in ki so bili in so še danes vzroki krize, izgubila svoj pomen. Kajti v ogrskem parlamentu bodo potisnjena vprašanja državnopravne npravi v drugo vrsto; in bojno črto vstopijo gospodarska in socialna vprašanja, katerih v parlament vstopivši radikalci, demokratje in socialisti ne bodo pustili zavlačevati. Umljivo je, da na Ogrskem socialno-demokratska stranka ne pride v tako močnem številu v parlament, kakor v Avstriji. Avstrija je industrijska država, in to je razloga za prodiranje socialnih demokratov. Ogrska pa je agrarna država, tako da se prodiranje socialne demokracije, z meščanskega stališča govorjeno, ni bati. V interesu velikega smotra se je celo bati, da socialni demokratje ne pridejo v zadostnem številu v parlament. Vse to je ogrskim političnim krogom dobro znano, in če se vseeno dela na Ogrskem vsled volilne zmage avstrijskih socialistov velik hrušč, je namen prozoren: zbegati občinstvo, ki začudeno gleda tuintam uvedbo splošne volilne pravice“.

Nagodbena pogajanja. Te dni pošlje avstrijska vlada svoje predloge v nagodbenih vprašanjih ogrski vladi in sicer v obliki formuliranih zakonskih načrtov. Ogrska vlada bode poslala istotako svoje protipredloge. S tem so nagodbena pogajanja postavljena na konkretnjšo podlago. — Avstrijska vlada namerava državnemu zboru takoj po otvoritvi precizirati svoje stališče v nagodbenih rečih.

Pogajanja med hrvatsko koalicijo in ogrsko vlado glede službenega jezika na državnih železnica so končala brez uspeha, ker je ogrska vlada označila hrvatske zahteve za nevsprejemljive.

Naša stranka in ožje volitve.

Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke je na razširjeni seji sklenil glede ožjih volitev za dne 23. maja sledeče:

Načeloma nastopi stranka povsod, kjer ima pri ožjih volitvah odločevati, proti klerikalizmu. Zato poziva prizadete sodruge, naj se v obeh štajerskih in v kraškem okraju udeležijo volitve ter naj glasujejo:

Za Ježovnika proti Robiču; za Roša proti Benkoviču; za Štreklja proti Laharnarju.

Za Ljubljano velja sklep, da se stranka ne udeležijo volitve.

Načeloma je izključeno, da bi socialni demokratje volili klerikalca, kadar ne zahteva tega posebna politična konstelacija. V sedanjih razmerah v Avstriji pa je politično nadvse potrebno, preprečiti povečanje klerikalne moči, ki bode v državnem zboru velika, a vendar ne tako, da bi bilo naravnost koristno, prepustiti reakciji vse in tako pospešiti prelom. Socialno-demokratska stranka ostalih narodov bode v parlamentu taka protiteža proti klerikalni zmagi, da utegne postati boj proti mračnastvu uspešen. Če se presoja taktiko s tega splošno političnega stališča, se pokaže brez obzira na vse lokalne razmere, ki niso merodajne za državni zbor — potreba, preprečiti pomnoževanje klerikalnih poslancev. Vendar ni mogel izvrševalni odbor skleniti glasovanja za liberalnega kandidata. Pri ljubljanski volitvi se je zgodilo toliko nepostavnosti, da jih stranka ne more sankcionirati z udeležbo pri ožji volitvi. Boj proti stranki je bil tako perfiden še do zadnjega trenutka, da bi bilo ne več samozatajevanje, temveč sramotno ponižanje, ako bi šla k ožji volitvi. Izvrševalni odbor mora vrhutega skrbeti, da ohrani stranki proste roke za vsak slučaj in da varuje predvsem disciplino v lastni stranki.

Pozivamo torej vse sodruge, da se strogo drže tega sklepa in da zavrnejo vsako nasprotno agitacijo, naj bi prišla z liberalne ali klerikalne strani. Opozarjamo sodruge, da je spoštovanje tega sklepa v interesu strankine discipline nujno potrebno in da se tistega, ki bi ravnal nasprotno, nikakor več ne prizna za udeleženca socialno-demokratske stranke. Osebo ima seveda vsakdo pravico, glasovati tudi pri ožji volitvi, ali s tem se postavi sam izven stranke, ki absolutno ne more trpeti, da bi njeni udje prezirali sklepe lastne stranke, pa slušali nasprotnike. **Kdor je socialni demokrat, se torej v Ljubljani na noben način ne udeležijo ožje volitve.**

Nasprotno pa pozivamo sodruge na Štajerskem in na Krasu, naj se udeležijo volitve dne 23. maja, pa naj tudi agitirajo za napredne kandidate proti klerikalnim.

Izvrševalni odbor
jugoslov. soc. dem. stranke.

Strankarska disciplina.

Taktični sklep stranke, da podpira na deželi svobodomiselnih kandidate proti klerikalcem in da se v Ljubljani vzdrži ožje volitve med Kregarjem in Hribarjem, ni presenetil nobenega socialnega demokrata; stališče, ki ga je stranka zavzela, je edino možno, ker edino logično. Da socialna demokracija ne more podpirati klerikalca iz načelnih razlogov, je prozorno: klerikalizem je negacija demokracije in sebe S. D. S. negirati ne more. Da je sklenila podpirati liberalne kandidate na deželi, ima svoj vzrok. Sicer je še nedavno tega voditelj francoske socialno-demokratske stranke, Jaurès, baš z ozirom na izid avstrijskih volitev izrazil svoje mnenje, da za preosnovo družbe antiklerikalne buržoazije ne potrebujemo in da je ni prav nič škoda, če politično pogine in dasi sami vemo, da liberalna slovenska stranka ni za drugega kot za napotje med frontami klerikalizma, organizovanega v „slovenski ljudski stranki“, in med političnim, kulturnim in socialnim napredkom, zastopanim po slovenski socialni demokraciji, se je izvrševalni odbor naše stranke vendar odločil podpirati na deželi liberalce, držeč se gesla: med dvema zlima je izbirati manjše zlo. Da pa je stranka za Ljubljano napravila izjemo, je vzrok nasilni terorizem, s katerim se je posrečilo liberalcem falzificirati prvo volitev in pa infamni poskus, zrušiti našo strankarsko disciplino z moralično nekvalifikaci-

vanimi in lažnjivimi manevri. Da bi naša stranka po teh pojavih moralične in politične propalosti, ki jo je liberalna stranka dokazala v volilni borbi, lovila Hribarja iz vode in mu reševala skromno politično eksistenco, to je nesmiselno in zato izključeno.

Glavni povdarek taktičnega sklepa stranke za Ljubljano pa leži v tem, da bode stranka abstinenco strogo izvedla in organizovala; potom zapnikov bode erujirala vsakogar, ki se 23. t. m. v Ljubljani volitve udeleži in potegnili iz tega kršenja strankarske discipline naravno konsekvenco: izključitev.

«Če te pa tvoje desno oko pohujšuje, izderi ga in ga vrzi od sebe; kajti bolje ti je, da pogine eden tvojih udov, nego da bo vse telo tvoje vrženo v pekel.» Če velja svetopisemska metoda za človeški organizem, velja v nič manjši meri tudi za socialno-demokratsko stranko. Kakor posamezni udje v telesu vplivajo potom zapletenega živčevja na centralni organ vsega telesa, na možgane, kjer porajajo vrhovne sklepe. In kakor se posamezni udje morajo pokoravati vrhovnim direktivam možgan, tako se mora vsak socialni demokrat v političnih rečeh podrežati direktivi strankarskega sklepa.

Disciplina je zavedno podrejevanje posameznika pod skupino v interesu celote. Disciplina je enotnost volje, je nujna vez sleherne demokratske organizacije, takorekoč nje duša. Disciplina je kakor olje v stroju, ki odpravlja škodljivo trenje; brez olja je mašina mrtva in brez discipline je mrtva stranka. Disciplina, ki harmonizira individualne volje poedincev v kolektivno skupno voljo celote, je nujen predpogoj za vsako politično akcijo, ki računa na uspeh.

Glavno zaslugi za sijajno zmago, ki sta jo dosegla nemška in češka socialna demokracija 14. maja, je pripisovati discipliniranosti njunih pristavev. Politična disciplina — to je bila doslej naša moč, in naši meščanski nasprotniki so jo z zavistjo občudovali. Veselo dejstvo je, da si je te resnice v svesti vsak sodrug, kar se je pokazalo na zadnjem shodu, ki je sklep izvrševalnega odbora sprejel z viharim odobravanjem.

Pri glavni volitvi ljubljanski je mnogo strankinih pristavev kršilo disciplino. Tu pod uradnim pritiskom, tam pod vplivom neresničnih in podlih manevrov. Vsem tem je dana 23. maja priložnost, da popravijo strankarski greh, ki so ga 14. maja učinili. **23. maja se mora sijajno manifestirati konsolidarnost in discipliniranost socialno-demokratske stranke v Ljubljani.**

Kdor pa bi ne glede na strankarsko disciplino, ne oziraje se na strankarski sklep se udeležil jutri volitve, tega zadene izključitev iz stranke, tega zadene zaničevanje zavednih sodrugov, ki se s studom obrnejo od izdajalca.

Volilcem laško-breškega okraja.

Izvrševalni odbor in kandidat sodrug Čobal sta dobila mnogo pismenih in brzojavnih vprašanj, kako naj se ravna pri ožjih volitvah. Ker je nemogoče odgovarjati na vsa pisma, naj se sodrugi zadovolje s splošnim odgovorom:

Za Roša, proti Benkoviču.

Kraški volilci!

V smislu sklepa izvrševalnega odbora in z ozirom na to, da ima slovenski narod v prihodnjem državnem zborn v pretežni večini klerikalne poslance, da je torej v sedanjem trenutku najvažnejša naloga, preprečiti pomnožanje klerikalnih glasov, Vas vabimo, da se dne 23. maja udeležite ožje volitve, ter da agitirate in glasujete za naprednega kandidata **proti klerikalnemu Laharnarju.** Zapiši vsakdo na listek

Alojzij Štreklj.

Okrajni odbor
jugoslov. soc. dem. stranke.

Tržaški delavci!

Dne 14. maja je bil dan zmage tržaškega delavstva. Po dolgem in trudopolnem delu, se nam je posrečilo premagati italijansko narodno kamoro, ki je že čez 40 let tlačila na vse možne načine vsako mrvico pravice delavstva ter skušala zatreti v njem vsaki vzvišenejši čut in preprečiti vsako gibanje v svrhu našega napredka in osamosvojenja. Toda prišel je čas, ko se mora tudi ta narodna banda pokoriti za grehe, ki jih je storila v dobi 40 let na škodo tržaškega življenja. Prišel je čas, ko je delavstvo pokazalo, da se ne da zapeljavati več s praznimi obljubami in narodnimi frazami in na dan 14. maja je pokazal, koliko je v tem oziru dozorelo tržaško delavstvo. Potlačilo je do uničenja svetovno znano kamoro že s tem, da ni pustilo, da bi le eden njen mož, ki jih je kandidiral, zmagal pri prvih volitvah. Zmagalo je že s tem, da se je ta meščanska družba tako ustrašila njegove moči in njegovega števila, da je izgubila popolnoma up v samo

sebe, ter se kakor podlež, ki se boji očitnega in reelnega boja, odpovedala vsaki nadaljni borbi, vzdržec se ožjih volitev.

Delavci! Kaj prično in kaj bodo naredili oni v teh ožjih volitvah, v katerih bi se morali bojevati z delavstvom, nam ne more biti čisto nič mar, temveč kakor dosedaj moramo stati tudi v naprej z orožjem v roki, pripravljeni da nam dan 23. t. m. donese popolno zmago in dokonča poraz tržaške italijanske kamore. Za pravico tedaj, in v boj proti kamori, pridite dne 23. maja vsi kot en moč na volišče ter glasujte kompaktno za socialno-demokratske kandidate, ki so:

za II. volilni okraj:

Rajmund Scabar

za III. volilni okraj:

Silvij Pagnini

za IV. volilni okraj:

Ivan Oliva.

Na delo tedaj, do popolne zmage!

Domače stvari.

Ljubljanski socialisti, pozor! Snočni «Narod» trdi vnovič, da imamo zvezo s klerikalci. Če je bil še kdo med vami, ki je nameraval volit, ga zadnji-krat opozarjamo, naj ostane doma, ako hoče, da se ga prizna še nadalje za socialnega demokrata. «Narodova» notica že jasno kaže, kaj hočejo liberalci. **Ako bi se zgodilo, da bi vendar kaj socialistov demokratov glasovalo, bodo trdili, da so volili Kregarja in da smo bili pozvani s klerikalci,** pa če bi bili v dnu duše prepričani, da so oddali glasove za Hribarja. Komur je količjak ležeče na ugledu stranke, se mora držati njenega sklepa. Kdor ima zdrave oči, mora razumeti, da je stranka v teh razmerah prisiljena, za vsako ceno izvrševati svoj sklep z največjo strogostjo. In ga bode izvrševala.

O terorizmu kriče liberalci po mestu, ker zahteva socialna demokracija od svojih volilcev, naj respektirajo sklep svoje stranke ter se 23. maja ne udeležijo volitev. Že na shodu so na galeriji, kjer so bili zbrani, izdali parolo „terorizem“. Zvečer so tulili o „terorizmu“ po mestu in zlasti v „Narodni kavarni“ so mladoletni liberalčki razgrajali, kar se je dalo. Nerazumljivo! Vse bogove bi morali hvaliti, da so socialisti sklenili to, pa kriče. Kaj ni račun jase? Hribar je dobil 1000 glasov več kakor Kregar. Če ostanejo naši doma, dobi spet 1000 glasov večine in zmaga sijajna! Ali ne? Kaj morda že na tihem priznavate, da tista večina ni bila vaša? Seveda! Terorizem je po mnenju liberalcev, da se hoče stranka prepričati, kdor ji je zvest, kdo pa ne. Rekli smo: Kdor gre proti sklepu stranke volit, se postavi sam izven stranke, pa ga ne bomo smatrali več za sodruga. To je naša pravica in naša politična potreba. Kaj pa se liberalci tega boje? Saj bi morali biti veseli, če pomečemo izdajalce iz stranke, vsaj bi šli morda potem k njim. Ali pa se boje, da se na ta način rešimo liberalnih špijonov? Morda prihaja odtod kricanje o terorizmu.

«**Ausschnapsen**» se imenuje igra na kvarte, ki je zlasti na Dunaju zelo razširjena, a jo poznajo večinoma tudi Slovenci, čeravno nimamo svojega izraza zanjo. Na zadnjem shodu v «Mestnem Domu» so se pa vedli liberalci kakor podivjani Indianci, ko je Kristan dejal, da bi bilo čisto primerno, če bi Hribar in Kregar izšnopsala ljubljanski mandat, kar bi to popolnoma odgovarjalo hazardnemu značaju ljubljanskih volitev. Gospodje navadno niso kdove kako rahločutni, a tukaj so se nalašč delali nevedne ter začeli kričati o nedostojnosti kakor da bi bil govornik očital kandidatoma «šnops». Tudi tisti, kdor ne pozna tega «šnopsanja», je moral pač iz cele zveze posneti, da se gre za igro, ne pa za «jeruš». Ali veliko bolj nedostojna kakor nedolžni primer, je pač tista igra, s katero hočete obe stranke v Ljubljani doseči zmago pri oži volitvi. Še enkrat povemo: Tega, kar se sedaj godi po Ljubljani, ne priznavamo za volitev in na tem stališču tudi ostanemo, pa bomo izvajali konsekvence.

Moderno galerijo hoče ustanoviti ljubljanski občinski svet. To bi bil zelo hvalevreden namen, čegar uresničenje bi koristilo našim umetnikom, ki bi dobili vsaj enega odjemalca za svoja dela in ljudstvu, ki bi našlo umetniškega užitka in izobrazbe. Ali reči moramo, da nam daje namen prav malo upanja. S tisto svoto, ki jo je določil občinski svet, 2000 kron, se bode dalo kaj malo nakupiti, zlasti če se misli na upravne stroške. Vprašanje je pa tudi, kdo naj odločuje pri nakupovanju slik in plastičnih umetnin. Občinskemu svetu se pač ne more pripisovati kritičnih zmožnosti v umetniških rečeh in dokler se ne bode vedelo, kdo naj presoja umetnine, tudi umetniki ne bodo imeli zaupanja v stvar. Kakor pri nas, diši tudi to po površnem dilantizmu in po želji, da bi se «postavili». Tako se ne pospešuje umetnosti.

Lov na legitimacije še ni končan v Ljubljani. Noben volilec ni varen, da se ne prikaže kakor iz zemlje zrasel naenkrat pred njim agitator z zahtevo, naj mu izroči legitimacijo. Ta se predstavlja za liberalca, oni za klerikalca — vrag naj jih pozna!

Gotovo je, da bode dne 23. maja par sto «volilcev» glasovalo s tujimi legitimacijami, kajti družega namena to nabiranje pač ne more imeti. Gospodje agitatorji so tako nesramni, da gredo tudi naravnost k državnim uradnikom, pa zahtevajo izkaznice tudi od njih. Če se ga vrže skozi vrata, mu to nič ne stori, pobere se pa gre k sosedni stranki poskušat svojo srečo. Čujemo, da se peča z nekaterimi volilnimi sleparijami sodišče in da so prizadeti zelo uplivni ljudje. A vse to jih nič ne ženi, do 23. maja bodo opravljali svoj posel dalje. Ne sme se pa misliti, da stojijo v službi te «propagande» samo agitatorji tiste sorte, ki se jih kupi in ki so znani iz prve volitve. So tudi ugledni ljudje, ki se jim ne zdi prenizko, ukarjati se s takim delom, n. pr. inženir A. Endlicher. Zlasti v nekaterih zunanjih okrajih cvete ta volilni obrt izborni. Tako sta pobrala Verčič in Dernovšek v Trnovem v hiši Cerkvene ulice 21 kar vsem tam stanujočim volilcem legitimacije. To sta sploh dva junaka, ki si ju je dohro zapomniti. V «Rdečem Praporu» smo objavili pred kratkim, da je eden izmed njiju nagovarjal nekega Smolnika, naj zapusti ženo, kar ni dovolila, da bi pritiskal na njenega moža zaradi volitev. Zdaj pa sta se hrabro spravila nad ženo pa sta jo napadla z brahialno silo. V znamenju te olike stojijo približno letošnje volitve v Ljubljani sploh.

Dopisi.

Kočevje. Tukajšnje delavstvo je praznovalo dne 14. maja letošnjo majsko slavnost, ki se je jako dobro obnesla. Popoldne ob 3. uri je bil vrt gospoda Adolfa Braunaeta popolnoma napolnjen z delavskim občinstvom. Ob 4. popoldne je začela veselica z godbo, med katero se je vršil shod, ki ga je otvoril sodrug Diler ter podal besedo sodrugu Kisovcu. Govornik je v lepem govoru pojasnil pomen majskega praznovanja ter je poudarjal, da je letos za avstrijsko delavstvo še posebne veljave, ker si je prvič priborilo, da stopi z enako pravico na volišče, kakor kapitalisti in fevdalisti. Delavstvo je burno odobraval govornikove besede in gromoviti živio-klici na socialno demokracijo so doneli po vrtu. Po končanem shodu je trajala veselica z godbo in s plesom še dolgo v noč.

Najnovejše vesti.

Nemci in ljubljanske volitve. Na sinočnem shodu so ljubljanski Nemci v smislu nemško-klerikalnega dogovora sklenili z vsemi proti tremi glasovi glasovati za Kregarja. Merodajni so bili nacionalistični momenti. — Disciplina v nemškem taboru ni popolna, in je že pri glavni volitvi mnogo Nemcev, predvsem zastopnikov nemške kapitalistične buržoazije, volilo Hribarja. Za Kregarja bode glasovala poleg nemških konservativcev nacionalistična smer, dočim pojde liberalno krilo za Hribarja.

Dunaj, 21. maja. Neodvisni Vsenemci so sklenili kompromis s kršč. socialci, vsled katerega upajo, da bo izvoljen Wolf v Trutnovu.

Dunaj, 21. majnika. V soboto je bil ministrski svet, katerega so se udeležili vsi ministri razven Pradeja. Rešilo se je tekoče zadeve, potem se je govorilo o dosedanjem izidu volitev (ki je vladi zelo neprijeten). Dan, kdaj se skliče državni zbor, se določi šele prihodnjo soboto.

Dunaj, 21. maja. Krščanski socialci in Vsenemci so sklenili za ožje volitve na Moravskem medsebojni kompromis.

Gradec, 21. maja. V Wildonu je prišlo ob bin-kostih na krščansko-socialnem shodu do velike rabuke. Proti predsedništvu se je vrglo vrček, ki je zadel in težko ranil znanega Wohlmeierja. Malikovi pristaši so hoteli vreči nekega kršč. socialca skozi okno. Žandarmerija je izpraznila dvorano.

Praga, 21. maja. Socialna demokracija je sklenila v Trutnovu podpirati nemškega liberalca Eppingerja proti svobodnemu vsenemcu Wolfu.

Przemysl, 21. maja. Po končanih volitvah so se vršile velike demonstracije, ki se jih je udeležilo deset tisoč ljudi. Na poziv policije, da se razidejo, so demonstrantje pogasili vse luči. Nastopilo je vojaštvo, ki je demonstrante razgnalo. Na obeh straneh je več oseb ranjenih.

Lvov, 20. majnika. Med poljskimi strankami je za ponovne volitve sklenjen kompromis za okrajšanje volilne procedure, vsled katerega bodo pri ožjih volitvah izvoljeni 4 zionisti, 1 socialni demokrat in „neodvisni socialist“ Breiter.

Sisak, 20. majnika. Sava je silno narasla ter je vseokrog tako poplavljen, da je železnica v nevarnosti.

Madrid, 20. majnika. Iz Malille se naznanja z včerajšnjem dnem: Ustaši so ob zori zapustili trdnjavo Marchic. Vladine čete so zažgale barake stare plantaže. Vsa arkemayska nižava je pokrita z dimom. V daljavi se vidi odsev ognja.

Peterburg, 21. maja. Stolypin je v dumi potrdil vesti o preprečenem atentatu, ki je bil naperjen proti carju in velikemu številu članov carske rodbine. V zaroto je bilo zapletenih več oseb, ki so zavzemali na dvoru visoka mesta, med drugimi dva generala. Policija je izvršila polno aretacij. Zarotnike je izdal častnik, kateremu je bilo obljubljeno 10.000 rubljev, če izvrši umor. Duma je v posebni resoluciji ob absenci levice obsodila nameravani atentat.

Peterburg, 21. maja. V dumi je bila podana interpelacija zaradi hišne preiskave pri poslancu Ozolju in zaradi razmer v ječi v Algahu v Sibiriji. Stolipin in justični minister sta odgovarjala, da je bila hišna preiskava popolnoma zakonita in da se bode v podobnih slučajih enako ravnalo. Glede razmer v Algahu je dejal, da so bile vesti pretirane. Jetniki so se uprli naredbam uprave. Poslanci z levice so kritizirali njegova izvajanja. Duma je sprejela dnevni red, ki zahteva revizijo zakona o ječah. Potem se je nadaljevalo agrarno debato.

Peterburg, 21. maja. O nameravanem atentatu na carja so znane še sledeče posameznosti: Zarotniki so hoteli umoriti ne le carja, ampak tudi malega careviča in edinega carjevega brata velikega vojvodo Mihajla, ki stanuje v Gačini. Vsi atentati so imeli biti izvršeni sočasno. Neki podčastnik telesne straže je naznanil predpostavljeno, da se mu je ponudilo 10.000 rubljev in potnico za inozemstvo. Reklo se mu je, naj navidezno sprejme ponudbo in naj nadaljuje pogajanja z zarotniki. Doslej so prijeli do 80 oseb, med njimi nekega docenta z liceja Imperatorja Aleksandra. Baje je neki poslanec levice zelo kompromitiran. V prostorih kluba socialističnih poslancev je bila celo noč hišna preiskava. Med osebami, ki so bile tam zbrane, je bilo okoli 50 žensk, izmed katerih nekatere niso hotele povedati imena. Deset oseb, med njimi tri odvetnike, so oddali v državno-policijski zapor. Konfiscirane dokumente, 60 kilogr. težke, so prepeljali z vozom na policijo. Poslance so po strogi preiskavi izpustili. Telefonirali so takoj Stolipinu, ki je odgovoril, da se ne more vmešavati v zadeve drž. pravdnitva.

Odesa, 21. maja. Častnik, ki ga je ubila bomba pred policijo, se imenuje Panasič, težko ranjen je bil polic. častnik Paliankevič.

Odesa, 20. majnika. Pred poslopjem policijskega ravnatelja je danes eksplodirala bomba, in ubila nekega častnika ter ranila več policistov. Stražniki so streljali za napadalci ter so ubili enega izmed njih.

Perpignan, 20. majnika. Včeraj so priredili viničarji iz cele pokrajine veliko demonstracijo. Spreveda se je udeležilo 180.000 viničarjev, ki so potem zborovali pod milim nebom.

Johannesburg (južna Afrika), 20. majnika. Delavski zastopniki iz 27 zlatih rudnikov so imeli tukaj posvetovanje, na katerem so sklenili, pozvati vse delavce, vposlenih pri družbah in sindikatih, ki pripadajo zlatokopni zbornici, na stavko. Zadnja partija naj gre v torek na delo. Rudnik Robinson je izvzet iz stavke.

Tuluga, 21. maja. Tukajšnje gledališče Varieté je zgorelo. Tekom četrte ure se je požar razširil po sosednjih hišah.

Abušeher, 21. majnika. Arabska plemena ob Evfratu in Tigrisu so se uprla. Turske oblasti so preslabe, da bi potlačile punt.

Iz stranke.

Okr. organizacija v Gorici

sklicuje na dan

26. maja 1907 ob 9. uri dop.

svojo izvanredno konferenco

z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora glede zadnjih volitev.
2. Politična organizacija.
3. Poročilo blagajničarja.
4. Strankina sredstva.
5. Slučajnosti.

Tem potom se vabi vse zaupnike krajevnih organizacij mesta Gorice in goriške okolice, da se udeležijo te važne konference polnoštevilno.

Okrajni odbor.

Sprejme takoj v delo

1 pomočnika

in

2 vajenca

Rudolf Riffel, klep. mojster

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“!



Organizacije, sodrugi, pozor!

Povodom vršečih se državnoborskih volitev je v proslavo splošne in enake volilne pravice izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

== v barvotisku ==

predstavljajoče simbol bližajoče se delavske pomladi.

Cena	50 izvodom	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. pošt. povzetju.

Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!



Organizacijam in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo avstrijsko žensko organizacijo tobačnih delavk in delavcev, se priporoča v naročbo slov. strokovni list

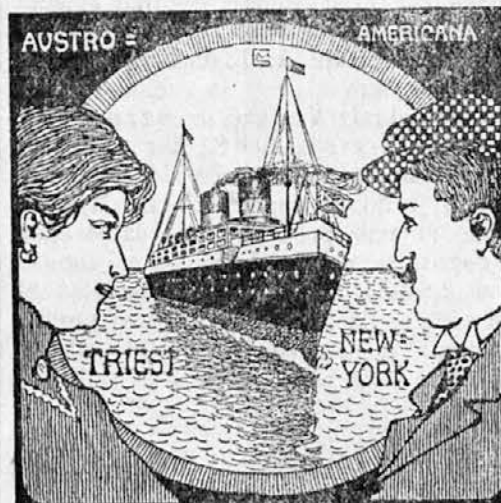
„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.



„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Šelenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar, številka 101. — **Trst:** Lavrenčič, Piazza Caserma. — **Trst Rojano:** Močnik, tobakarna. — **Gorica:** Krebelj Peter, Kapucinske ulice številka 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Riccardo Camera, Corso 16.



Potniki v Ameriko
Materi želijo dobro, po ceni in
kakovosti potovati naj se obrnejo
na **Simona Šmetek**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.



„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

➔ Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod! ➔



Naročajte edino slovensko revijo

Naši Zapiski.

== Naročnina: ==

Za celoletno K 3, za pola leta K 1.50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

== Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani. ==

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: **Nekaj kulturnih zavodov slovenskih**, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: **Prešernov spomenik**, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: **Magdalena**, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abdus: **Občina in socializem**, 70 vin.

P. Mihalek: **Iz nižin življenja**, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošure:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje pop st po dogovoru.

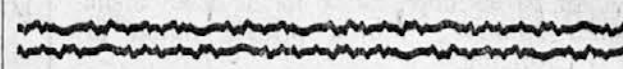


Kaj hočejo socialni demokratije

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznani s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošure, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije
4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu
== „RDEČEGA PRAPORA“. ==

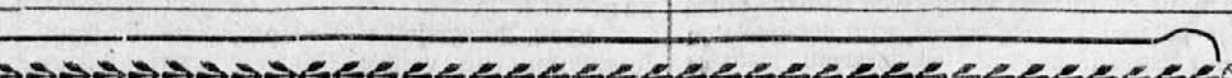


Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi orodji in okraški ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pisne papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaški naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi čas primerna knjižica v **drugi, pomnoženi izdaji**

Novi državnoborski volilni red.



Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem **svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodnih steklenicah.**

Ustanovljeno leta 1855. Stevilka telefona 210.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Fran Bartl**. Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.



Vsaka ponaredba in ponatisek je kaznivo. Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—43

Thierryevo centifolijino mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3.60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

